

ELFSTATENTOCHT DEEL 1

FIETSRUTE 24,8 KM

NOARDWEST FRYSLÂN
PRIJS 3 EURO

FOTO: MAAIKE KONING

INCLUSIEF ROUTEKAART

STATEN /// STINZEN /// PARKEN /// KERKEN ///
MUSEA /// VEERPONTJE

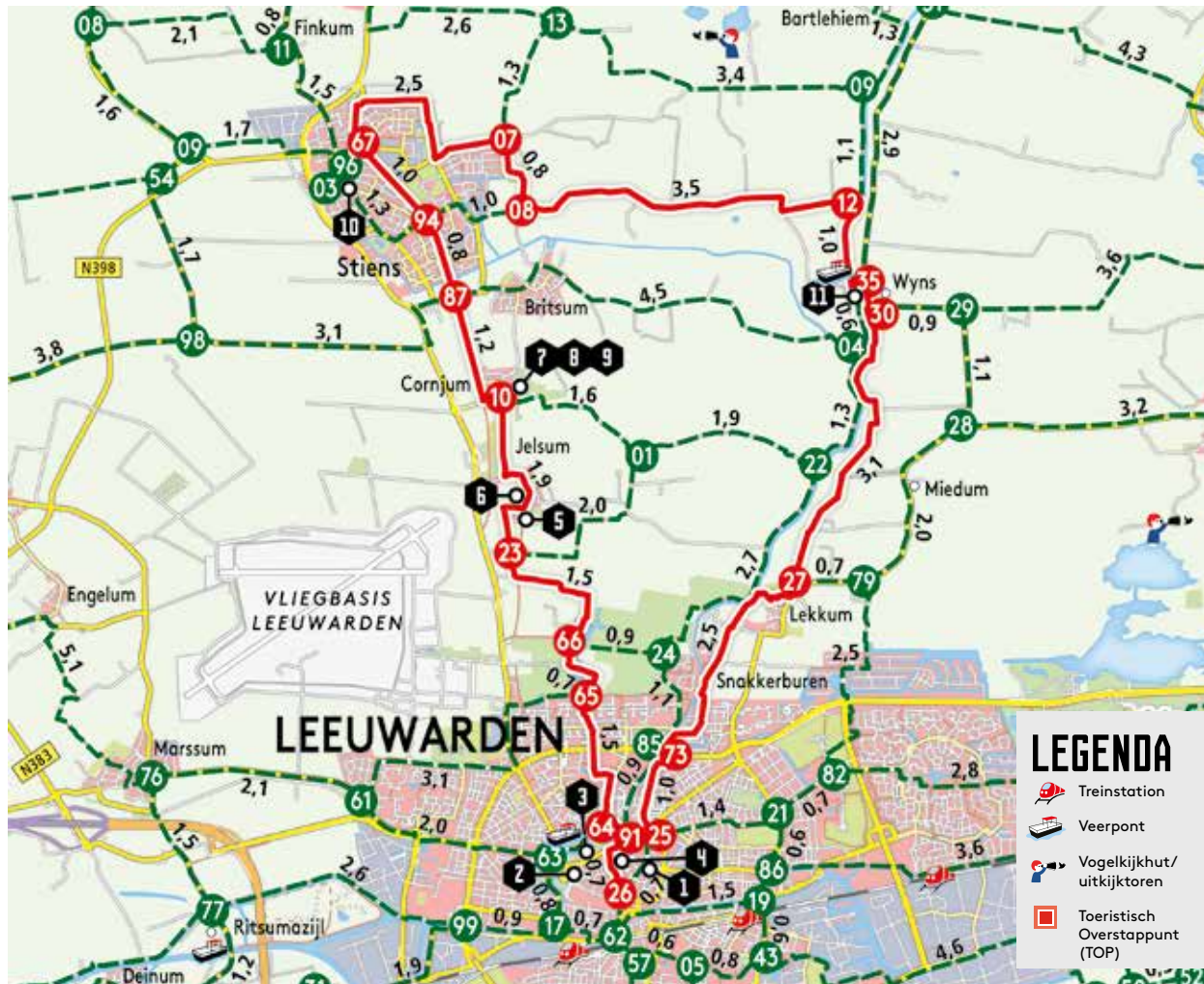
GEÏNSPIREERD
DOOR EEN
OUDE
ZEE

Stichting Bestemming Noardwest
Regio Noardwest-Friesland

FIETSEN LANGS FRIESE STATEN EN STINZEN

Met deze inspirerende fietstocht maak je kennis met Friese buitenplaatsen, adellijke landgoederen en prachtig aangelegde parken. In onze provincie noemen we deze plekken 'staten en stinzen'. De Elfstatenroute brengt je langs de mooiste cultuurhistorische hotspots. Je waant je als een God in Fryslân. Onderweg kun je logeren, lunchen en dineren op de bijzonderste plekken. Dit eerste deel van de Statentocht gaat door Leeuwarden en een aantal dorpjes dat ten noorden van de hoofdstad ligt. In totaal zijn er vijf etappes van de Elfstatentocht. Geniet van deze adellijke citytrip mét een vleugje platteland!

ELFSTATENTOCHT DEEL 1

- 1 MUSEUM VAN EYSINGA IN LEEUWARDEN
- 2 HET PRINCESSEHOF IN LEEUWARDEN
- 3 STADSPARK EN JACHTHAVEN DE PRINSENTUIN IN LEEUWARDEN
- 4 GROTE OF JACOBIJNERKERK IN LEEUWARDEN
- 5 DEKEMA STATE IN JELSUM
- 6 SINT GENOVEVAKERK IN JELSUM
- 7 NICOLAASKERK IN KOARNJUM

- 8 LANDGOED MARTENASTATE IN KOARNJUM
- 9 TÚNMANSWENTE IN KOARNJUM
- 10 STINZE IN STIENS
- 11 VEERPONT DE WYNSE OERSET IN WYNS

ROUTE VIA KNOOPPUNTEN

- 26 - 91 - 64 - 65 - 66 - 23 - 10 - 87 - 94 - 67 - 07
08 - 12 - 36 - 35 - 30 - 27 - 73 - 25 - 91 - 27

IN HET KORT

TYPE

van A naar A, gps-route

BEGIN EN EINDPUNT

Wirdumerdijk 5
in Leeuwarden

AFSTAND

24,8 kilometer

GPX-COÖRDINATEN

Scan de QR-code voor alle informatie over de route en de GPX-coördinaten.

BEPAAAL ZELF DE DUUR EN STARTPUNT

Deze fietsroute kun je altijd op een andere plek beginnen. Kies een van de knooppunten als beginpunt en volg vanaf daar de fietsroute verder in de richting die je wilt. Uiteindelijk ga je rond en kom je weer op je startpunt terug. De duur van de fietstocht bepaal je zelf. Wil je nog meer genieten? Dan kun je onderweg overnachten! In Leeuwarden kun je logeren in een echt stadspaleis, waar vroeger de stadhouder woonde.

DIT GA JE ZIEN

START

Start- en eindpunt: Wirdumerdijk 5 in Leeuwarden

1 / MUSEUM VAN EYSINGA

Koningsstraat 25, Leeuwarden

Museum Van Eysinga is een indrukwekkende 18de-eeuwse stadsvilla. Deze werd bewoond door het gezin van een van de meest aanzienlijkste mannen van zijn tijd: Frans Julius Van Eysinga. In het museum ontdek je de verhalen van de bewoners én het personeel van dit chique Friese herenhuis in Lodewijk XIV-stijl. Bekijk de prachtig ingerichte kamers, met origineel stuc- en houtsnijwerk, versierde plafonds, met landschappen beschilderd behang en marmeren vloeren. Uniek is dat je het huis mag beleven zoals de familie dat deed. Jij waant je voor even zelf de bewoner.

2 / HET PRINCESSEHOF

Grote Kerkstraat 11, Leeuwarden

Midden in de historische binnenstad

van Leeuwarden staat het 18de-eeuwse stadspaleis van Maria Louise van Hessen-Kassel. Zij was prinses van Oranje-Nassau en daarmee een voorouder van Koning Willem-Alexander. In 1898 werd in hetzelfde pand de wereldberoemde graficus M.C. Escher geboren. Je loopt het museum binnen via de tuin aan de Groeneweg, grenzend aan de Prinsentuin. Twee exposities op de begane grond geven een inkijkje in het leven van deze twee beroemde bewoners van het Prinsessehof.

3 / STADPARK EN JACHTHAVEN DE PRINSENTUIN

Prinsentuin 1, Leeuwarden

In 1648 werd er op deze plaats een luthof aangelegd in opdracht van prins Willem Frederik van Nassau. Het park was een erbetoon aan het eind van de 80-jarige oorlog en de vrede van Münster. Dit gedeelte van de stad zou nog zo'n 150 jaar afgesloten blijven voor het publiek. In opdracht van Koning Willem

I werd het park openbaar. Hij schonk De Prinsentuin aan de Leeuwarder bevolking. Het park werd meerdere malen verbouwd totdat het in 1795 vrij toegankelijk werd. In de zomermaanden kun je er op zondagmiddag genieten van de Prinsentuinconcerten. De Prinsentuin en omgeving is een geliefde passantenhaven voor watersporters.

4 / GROTE OF JACOBIJNERKERK

Jacobijnerkerkhof 95, Leeuwarden

De Grote of Jacobijnerkerk is de oudste en bouwkundig belangrijkste kerk van Leeuwarden. Al meer dan zeven eeuwen lang ontmoet men elkaar in dit indrukwekkende monument. Bij binnenkomst verrast de fraaie combinatie van de moderne inrichting met de eeuwenoude elementen. Bekijk de graven van de Friese Nassau's in het koor, de 17de-eeuwse preekstoel en het beroemde Müllerorgel uit 1724-1727.

5 / DEKEMA STATE

Dekemawei 5, Jelsum

De Dekema State is van oorsprong een adellijke woning. Op deze plek hebben tot 1996 verschillende families

gewoond. De state en de tuinen zijn nu opengesteld voor publiek. Binnen waan je je in de vorige eeuw. Voor een goede bezichtiging heb je ongeveer twee uur nodig. Je kunt ook de tuin van de state bekijken. Of strijk even neer op het terras voor een kopje koffie of thee. Voor de state betaal je entree, de tuin is gratis te bezoeken.

6 / SINT GENOVEVAKERK

Op'e Terp 26, Jelsum

Op de terp van Jelsum is de voormalige hervormde kerk van het dorp te vinden. De Sint Genovevakerk lag oorspronkelijk op de oostelijke oever van de voormalige Middellzee. De kerk

7

werd daar in de 12de eeuw al van tufsteen gebouwd. Aan de noordzijde is dat nog goed te zien. Deze muur is versierd met twee rijen spaarvelden, beide gedekt door rondboogfriezen. In de bovenste velden zijn sporen te zien van kleine romaanse vensters die later zijn gedicht. Een aantal eikenhouten banken in het interieur dateren uit de 16de eeuw. Het middenpad is bedekt met zerken, van onder andere de bekende theoloog Balthasar Bekker.

7 / NICOLAASKERK

De Wier 7, Koarnjum

In Koarnjum staat de Nicolaaskerk uit 1873. Ook dit is een bijzondere verschijning met zijn eclectische vormgeving, ontworpen door architect Foppe Brouwer. Eerder stond er een oudere kerk op deze plaats. In de kerk zijn nog items te vinden van voor de 19de eeuw, zoals het tiengebodenbord uit 1602, het bord met de geloofsbelijdenis uit 1608 en een derde bord met het Onze Vader uit 1603. De pelgrimsroute It Jabikspaad loopt langs deze kerk.

8

8 / LANDGOED MARTENASTATE

De Wier 7, Koarnjum

Landgoed Martenastate is een pareltje. In het voorjaar is het park een waar buitenmuseum gevuld met bijzondere bloemen. Dit worden stinzenplanten genoemd. Denk aan sneeuwkllokjes, krokussen, holwortel, vingerhelmbloem en de bostulp. Ook in andere seizoenen is het landgoed prachtig. Vanuit het park zijn er indrukwekkende doorkijkjes naar het open landschap in de omgeving. Bijzonder is verder de familiebegraafplaats in de vorm van een grafheuvel met inmiddels bijzondere exemplaren van rode- en groene beuken.

9 / TÚNMANSWENTE

Martenawei 2, Koarnjum

Dit is de voormalige tuinmanswoning van Martenastate. Het ligt in het dorpje Cornjum (Koarnjum in het Fries) dat deel uitmaakt van een prachtige omgeving om in te wandelen en te fietsen.

10

10 / STINZE STIENS

Smelbrêge 6, Stiens

In en rond het dorp Stiens stonden in het begin van de 18de eeuw een kleine tien states. Nu resteert er alleen nog een historische tuin met stinzenflora bij de dokterswoning. Deze tuin is aangelegd door Gerrit Vlaskamp en heeft nog steeds de oorspronkelijke padenstructuur en het originele reliëf.

11 / VEERPONT DE WYNSER OERSET

Wyns 30, Wyns

Gedurende de zomermaanden vaart in Wyns De Wynser Oerset. Dit is een pontje dat fietsers en wandelaars aansluiting geeft op de fiets- en wandelroutes aan de overzijde van de Dokkumer Ee. Betalen kan contactloos of contant. Via het veerpontje keer je terug naar de hoofdstad.

EINDE

Wirdumerdijk 5 in Leeuwarden

WIST JE DAT?

- Je kunt deze fietsroute beginnen of eindigen met een wandeling door Leeuwarden. Hier struikel je over de adellijke monumenten.
- De landelijk gelegen staten in Koarnjum en Jelsum zijn beide juweeltjes die je vast zullen bekoren. Wandel rond in de omringende tuinen en bezoek de naastgelegen dorpskerken.
- Een stins was in de middeleeuwen een stenen verdedigingstoren. Meestal bevond zich er een gracht en een stenen toegangspoort omheen. Hier konden mensen zich terugtrekken in tijden van onrust.
- Later werden deze stinzen door welgestelde families omgebouwd tot rijke herenhuisen (states). De grond in de directe omgeving werd gebruikt voor de teelt van groente en fruit. Later kwamen daar ook de siertuinen bij.
- Toe aan een pauze? Er zijn genoeg plekken waar je even kunt uitrusten. Onderweg kom je ook diverse cafés en restaurants tegen. Op veel plekken kun je je e-bike opladen.
- Houd je niet zo van fietsen? Dan is deze route prima te doen met een retroscooter of een e-chopper!

WELKOM IN NOARDEWEST FRYSLÂN

Noardwest Fryslân is een plek als geen ander: een ongerept kustgebied.

Hier geniet je van ruimte, lucht en landschap. Zo ver je kunt kijken. Waar eb en vloed eeuwenlang vrij speelden. Met vruchtbare grond, waardoor eerdere bewoners het aandurfdn langs de open zee te leven. Dorpjes waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. In een landschap van terpen en dijken. Waar je je watersporter, fietser of wandelaar in het paradijs waant. Vaar door de waterwegen die allemaal aan elkaar verbonden zijn. Waar de nacht nog echt donker is en de stilte hoorbaar is. Slaap je in een oude vuurtoren? Op een historisch zeilschip? Een gezellig B&B in één van de gezellige Elfsteden? Keuze genoeg! Kom maar kijken. Je bent van harte welkom!

UITAGENDA

Het bruist het in het land op de bodem van een oude zee, Noardwest Fryslân, van de evenementen. Er is elke dag wel iets te beleven!

[OUDEZEE.NL/UITAGENDA](https://oudezee.nl/uitagenda)

OVERNACHTEN

Noardwest Fryslân biedt alles voor jouw vakantie of dagje weg. Na het bezoeken van een evenement of het beleven van een wandel-, fiets- of vaarroute, kun je natuurlijk blijven slapen. We hebben de leukste adressen op een rij gezet. Lekker koese en de volgende dag weer volop ontspannen genietsje.

[OUDEZEE.NL/OVERNACHTEN](https://oudezee.nl/overnachten)

1STE DRUK 2024

Deze brochure is ontwikkeld door Opgave Dagrecreatieve Netwerken van Gastvrij Fryslân 2028 i.s.m. Stichting Bestemming Noardwest en Visit Friesland. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Teksten: Sandra Put (Uitgesproken Totaalcommunicatie) | Vormgeving: Frans van Dam (bliidd.nl) | Cartografie: Reijers Kaartproducties bv, Veghel. Deze route is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Mochten er onverhoopt onjuistheden inzitten, dan kunnen deze worden doorgegeven via info@bestemmingnoardwest.nl. Stichting Bestemming Noardwest aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van deze route.

Stichting Bestemming Noardwest
info@bestemmingnoardwest.nl
www.oudezee.nl